

2 KAP.

Om befordring av personer och resgods.

AVD. I.

Om befordring av personer.

§ 14.

Tidtabeller.

De för allmänt begagnade avsedda personförande tågen skola vara kungjorda genom å stationerna anslagen tidtabell, vilken skall angiva av vad slag de särskilda tågen äro, de vagnklasser, som med dem framföras, i vilka tåg sov- eller restaurangvagnar medföras, förekommande tillfällen till intagande av måltid under färden, avgångstider ävensom, beträffande slutstationer och större övergångsstationer, jämväl ankomsttider samt viktigare tåganslutningar.

Tillägsbestämmelse:

Förutom i de för allmänt begagnade avsedda, i gällande anslagstidtabell upptagna personförande tågen medföras personvagnar (3 klass) i vissa godståg, varom underrättelse lämnas å de av dessa tåg berörda stationerna.

§ 15.

Förbud att förtära rusdrycker å tåg. Personer, som icke eller endast under vissa villkor få befordras å järnväg.

1. Med avseende å utskänkning av vin eller öl å tåg iakttages vad därom är särskilt stadgat. I övrigt är förbjudet att å tåg förtära spritdrycker, vin eller öl, dock att förbudet icke gäller abonnerad vagn eller abonnerad avdelning av vagn.

2. Synbarligen onyktra personer ävensom de, som icke iakttaga föreskriven ordning eller icke följa järnvägstjänstemans i och för tjänsten givna tillsägelser och föreskrifter eller icke iakttaga anständigt uppförande, få icke medfölja tåg eller vistas inom stationernas områden.

3. Personer, som på grund av sjukdom eller annan anledning skäligen kunna antagas komma att förorsaka medresande obehag, befordras endast i särskild vagn eller avdelning av vagn.

4. Personer, som lida av pest, få icke befordras å järnväg. Personer,

som lida av kolera, fläcktyfus, smittkoppor eller återfallsfeber, få icke därå befordras, för såvitt icke läkare intygar, att ur hälsovårdssynpunkt hinder för befordringen icke förefinnes.

I detta moment omförmälda personer jämte vårdare skola befordras i särskild, med klosett försedd vagn.

5. Personer, som lida av difteri, skarlakansfeber, akut barnförlamning, nervfeber, smittosam hjärnfeber, mässling, rödsot eller kikhosta, ävensom sådana personer åtföljande vårdare få icke befordras annat än i särskild, med klosett försedd vagn eller avdelning av vagn.

6. Vid befordring i särskild vagn eller avdelning av vagn under de i mom. 3, 4 och 5 angivna förhållanden erlägges härför avgift enligt taxan.

7. Person, som på grund av här ovan stadgade bestämmelser förbjudes att medfölja tåg, äger mot avlämnande av biljetten återfå, om resan icke påbörjats, erlagd befordringsavgift, inbegripet resgodsfrakt, och, om resan påbörjats, skillnaden mellan den erlagda befordringsavgiften och avgiften för den av honom befarna sträckan.

Om återbekommande i sådant fall av inskrivet resgodis gäller vad i § 32 mom. 5 första stycket sägs.

Tilläggsbestämmelser:

1. Gällande bestämmelser angående utskänkning å tåg av vin återfinnas i *Till mom 1.* kungl. förordningen den 18 juni 1937 angående försäljning av rusdrycker, 3 kap., 13 §, 2 mom., 5 kap., 5 § och 7 kap., 7 §. Dessa bestämmelser lyda sålunda:

3 kap., 13 §, 2 mom. Tillstånd att tillsvidare för viss tid, högst ett år, utskänka vin i restaurantvagn å järnvägståg meddelas av länsstyrelsen i det län, där järnvägens styrelse har sitt säte.

5 kap., 5 §. Har tillstånd erhållits att utskänka endast vin, vare det förbjudet att låta spritdrycker eller ersättningsmedel därför förtäras å utskänkningsstället. Ej heller må spritdrycker förvaras på detta ställe eller eljest på sådant sätt, att gästerna äga tillgång till desamma. Det vare ock förbjudet för gäst att å sådant utskänkningsställe förtära spritdrycker eller ersättningsmedel därför.

7 kap., 7 §. Bryter — — — — gäst å utskänkningsställe mot 5 kap., 5 §, straffes med böter från och med fem till och med etthundra kronor.

2. Såsom abonnerad avdelning av vagn anses jämväl sovkupé, vars alla platser disponeras av viss person och dennes sällskap.

3. Å vissa järnvägar tillhandahållas på vissa villkor särskilda för befordring av sjuka personer inredda s. k. sjukvagnar eller i vagn inrättad särskild sjukavdelning. *Till mom 3—6*

4. Stationsföreståndare äger avgöra, huruvida befordringsavgiften må återbetalas omedelbart efter det den resande avisats från tåget eller först vid annat lämpligt tillfälle eller om den resande skall för ändamålet hänvända sig till vederbörande järnvägsförvaltning. *Till mom 7*

§ 16.

Biljetter.

1. Rättighet att medfölja tåg förvärvas genom lösen av biljett.

Järnvägsförvaltning äger utfärda särskilda bestämmelser, huruvida och

på vilka villkor vagn, avdelning av vagn eller särskild plats i vagn må kunna förutbeställas.

2. Å varje station skall å lämplig plats finnas anslagen tabell, utvisande priset å biljetter för resa i olika vagnsklasser till järnvägens samtliga stationer.

3. Biljett skall angiva den sträcka, den vagnsklass och, om biljett kan utfärdas för resa med rätt att välja väg, den eller de vägar, för vilka biljetten gäller, så ock biljettpriset.

4. Biljett må icke, sedan resa påbörjats, överlåtas å annan person. Därest så sker, är biljetten ogiltig, och tillämpas å innehavaren bestämmelserna i § 23 mom. 3 och 5. Järnvägsförvaltning äger i fråga om vissa biljettslag medgiva undantag från vad sålunda stadgats.

5. Angående plattformsbiljetter gäller vad i § 18 mom. 5 sägs.

Tilläggsbestämmelse:

Till mom. 1. Resande äger icke rättighet att från station medfölja tåg, vilket vid stationen ifråga icke gör uppehåll eller vars uppehåll därstädes icke är avsett för resandes påstigande. Har tåget vid stationen ifråga uppehåll endast för resandes avstigande och gör detsamma av denna eller annan anledning uppehåll därstädes, kan med vederbörlig biljett försedd resande, därest av järnvägsförvaltningen meddelat förbud ej finnes, medgivas medfölja tåget ifråga.

§ 17.

Biljettförsäljning.

1. Biljettförsäljning skall börja så lång tid före vederbörande tågs avgång, som kräves med hänsyn till trafikförhållandena å stationen, dock minst femton minuter före tågets i tidtabellen angivna avgångstid. Anslag om tiden för biljettförsäljningens början skall finnas å varje station.

2. Resande äger icke fordra att få lösa biljett senare än fem minuter före tågets avgång. I fråga om biljetter, som skola utskrivas eller sammanställas, äger järnvägsförvaltning föreskriva längre tid för deras utfärdande.

3. Resande bör vid köp av biljett såvitt möjligt vara försedd med jämna penningar. Den, som icke är försedd med jämna penningar, är skyldig att avvakta växling, till dess tiden medgiver biljettförsäljaren att verkställa sådan.

4. Anmärkning mot biljett eller verkställd växling skall framställas, innan den, som köpt biljett, avlägsnat sig från biljettexpeditionen.

Tilläggsbestämmelser:

Till mom. 1. 1. Sovplatser kunna beställas och sovplatsavgifter erläggas å samtliga vid Statens järnvägars och de flesta enskilda för allmän trafik upplåtna järnvägars stationer.

Sovplatser kunna i mån av tillgång tillhandahållas på tåget av vederbörande sovvagnskonduktör och sovplatsavgifter erläggas till denne.

2. Resande, som önskar köpa biljett, vilken måste utskrivas, kan icke fordra att *Till mom. 2.* erhålla dylik biljett, för så vitt den icke beställes, vid station, där biljettförsäljningen börjar femton minuter före tågets avgångstid, vid denna tidpunkt och vid annan station senast femton minuter före tågets i tidtabellen fastställda avgångstid.

3. Station, å vilken månadsbiljett utlämnas, är ej skyldig att efterkomma begäran om utlämning av dylik biljett, då den måste utskrivas, därest ej dylik begäran framställes minst en timme före vederbörande tågs avgångstid.

4. Kombinerad biljett och resebyråbiljett kan, förutom vid utlämningsställe för dylik biljett, beställas även genom förmedling av annan järnvägens expedition för utlämning av biljetter. För att biljett med säkerhet skall kunna expedieras från vederbörande utlämningsställe samma dag beställningen dit inkommit, bör beställningen ha kommit utlämningsstället tillhanda senast kl. 14.00 samma dag.

§ 18.

Tillträde till väntsalar och plattformar.

1. För resande avsedda väntsalar å stationerna skola öppnas minst en timme före vederbörande tågs i tidtabellen angivna avgångstid; dock må vid mindre stationer, där trafikförhållandena så kräva, tidpunkten för väntsalarernas öppnande framflyttas till en halv timme före vederbörande tågs i tidtabellen angivna avgångstid.

2. Resande, som från övergångsstation skall fortsätta resa med tåg, som avgår inom två timmar efter den resandes ankomst till stationen, äger rättighet att under nämnda tid uppehålla sig i väntsalen, under tiden från kl. 11 e. m. till kl. 6 f. m. dock endast å vissa av järnvägsförvaltningen bestämda stationer.

3. Järnvägsförvaltning äger föreskriva, att den, som icke är försedd med biljett till den vagnsklass, för vilken väntsalen är avsedd, eller plattformsbiljett, icke äger rätt att uppehålla sig i väntsal.

4. Personer, som enligt § 15 äro uteslutna från befordring, äga icke tillträde till stationernas väntsalar och restaurationslokaler. Personer, som enligt nämnda paragraf endast under vissa villkor få medfölja tåg, må förbjudas att uppehålla sig i väntsalarerna och restaurationslokalerna.

5. Järnvägsförvaltning äger föreskriva, att personer, som icke innehava vederbörliga tågbiljetter, skola för tillträde till stationernas plattformar lösa plattformsbiljetter till pris, som järnvägsförvaltningen må bestämma.

6. För tillfällen, då sådant på grund av stor tillströmning av resande eller andra orsaker anses nödvändigt, äger stationsföreståndaren föreskriva, att endast de, som löst vederbörliga tågbiljetter, äga tillträde till väntsalar och plattformar.

Tilläggsbestämmelser:

1. Dörrarna från väntsalar till plattformar öppnas å tid, som stationsbefälet *Till mom. 1.* bestämmer, dock senast 5 minuter före tågs avgång.

Till mom. 2. 2. Å vissa i gällande tidtabell angivna stationer finnas anordnade s. k. nattväntrum, där resande kunna erhålla särskild sovplats (liggplats) mot erläggande av avgift, fastställd av järnvägsförvaltningen.

§ 19.

Dam- och icke-rökareavdelningar samt restaurangvagnar.

1. Järnvägsförvaltning äger utfärda bestämmelser rörande särskilda vagnsavdelningar för damer ävensom för användandet av restaurangvagnar.

2. I varje vagnsklass skall lämpligt antal avdelningar förbehållas för icke-rökare. Därest i tåg icke förefinnes mer än en avdelning av viss vagnsklass, må i densamma rökning äga rum endast med samtliga medresandes samtycke.

3. I avdelning för icke-rökare ävensom i damavdelning är rökning förbjuden, även om samtliga medresande därtill lämna medgivande.

4. Angående rökning i sovvagnar äger järnvägsförvaltning utfärda särskilda föreskrifter.

5. Dam- och icke-rökareavdelningar skola utmärkas genom tydliga anslag.

Tillägsbestämmelser:

Till mom. 1. 1. Gosse, som icke fyllt 8 år, må av dam medföras i sovkupé för damer.

2. Resande, som löst biljett till tåg, vari restaurang-, byffé- eller kafévagn medföres, skall, oberoende av den vagnsklass till vilken han löst biljett, äga tillträde till dylik vagn och rätt att uppehålla sig där under den tid, som erfordras för att intaga förtäring; dock skall resande vara skyldig att efter av tåg- eller serveringspersonal gjord anmodan lämna sin plats i vagnen, innan table-d'hôte-måltid, i vilken han ej skall delta, börjar eller eljest sedan på särskilt sätt tillkännagiven tid förflutit, efter det han blivit serverad.

3. I restaurangvagns matsal må tobaksrökning icke äga rum.

Till mom. 2 och 3. 4. Rökning får äga rum i korridor och vestibul till sittvagnsavdelning, i vilken en del eller alla kupéer äro upplåtna för rökare, men däremot icke i korridor och vestibul till avdelning, vars samtliga kupéer äro avsedda för icke-rökare.

Till mom. 4. 5. I sovvagnar må tobaksrökning äga rum i de kupéer, i vilka samtliga medresande därtill lämna medgivande. I sovvagnskorridor är rökning tillåten.

Dessa bestämmelser gälla även för den del av resan, då sovvagn går uppbäddad som sittvagn.

§ 20.

Instigande i vagnarna. Resandes platser.

1. Resande äger rätt att vid påstigandet för sig själv och sitt resällskap belägga en ledig plats för varje med tågbiljett försedd person. Den, som

under färden tillfälligt lämnat sin plats, kan fordra att återfå densamma, under förutsättning att han tydligt utmärkt, att sittplatsen är upptagen.

2. Järnvägspersonal är berättigad och vid anfordran skyldig att i mån av tillgång anvisa resande sittplats i tåg såväl vid resans början som ock sedermera, därest anledning till ombyte av plats förefinnes.

3. Det är förbjudet att, i avsikt att utmärka dem såsom upptagna, belägga flera platser än i mom. 1 medgives, så ock för annan än resande att upptaga sittplats i tåg.

Tilläggsbestämmelser:

1. Med uttrycket »belägga en plats» förstås här att i avsikt att utmärka platsen *Till mom. 1.* såsom upptagen anbringa reseffekt eller annat föremål, dock ej tidning eller liknande tryckalster, å densamma.

Resande äger jämväl förfoga över det mot hans sittplats svarande utrymmet över och å golvet under sittplatsen i fråga. *Jfr § 28 mom. 1.*

2. Utlämnas biljett till viss sittplats i ett tåg, äger innehavare av dylik biljett, om han tager platsen i besittning vid den station, varifrån platsbiljetten är giltig, rätt till platsen, även om densamma redan är upptagen av annan resande. Lämnar med platsbiljett försedd resande tillfälligt sin sittplats, gäller dock även för denne bestämmelsen i mom. 1.

3. Icke-rökare kan, om platsförhållandena så kräva, anvisas plats i kupé för *Till mom. 2* icke-rökare.

4. Resande, som icke medför oemballerad hund men som tagit plats i för dylik resande avsedd avdelning (3 klass), kan, om platsförhållandena så kräva, anvisas plats i annan avdelning. *Jfr § 36 mom. 2.*

5. Därest järnvägsförvaltning anordnat särskilda avdelningar för mödrar med barn under 2 år men annan resande tagit plats i sådan avdelning, kan denne, om platsförhållandena så kräva, anvisas plats i annan avdelning.

§ 21.

Återlämnande eller ombyte av biljett.

1. Biljett berättigar till plats i den vagnsklass, som finnes angiven å biljetten, såvida sådan vagnsklass medföres i tåget. Finnes ej plats i den vagnsklass, till vilken biljetten berättigar, och kan sådan icke beredas i högre vagnsklass, äger den resande att, mot återfående av prisskillnaden, färdas i lägre klass, om plats där finnes, eller ock att, med avstående från resans fullföljande, återfå, om resan icke påbörjats, erlagd befodringsavgift, inbegripet resgodsfrakt, och, om den påbörjats, skillnaden mellan den erlagda befodringsavgiften och avgiften för den av honom befarna sträckan.

2. Före resans anträdande äger resande intill den i § 17 mom. 2 angivna tid före tågets avgång att, mot erläggande eller återfående av vederbörlig prisskillnad, utbyta köpt biljett mot biljett till högre eller lägre klass, till annan station eller över annan väg.

3. Under resan äger resande, därest plats finnes i avsedd vagnsklass, att

å station, där tågets uppehåll så medgiver, mot erläggande av vederbörlig prisskillnad övergå till högre vagnsklass från lägre sådan och till snälltåg från tåg av annat slag.

Tilläggsbestämmelser:

Till mom. 1. 1. Resande, som av konduktörspersonalen anvisats plats i högre vagnsklass än den, hans biljett utvisar, är skyldig att efter tillsägelse av konduktörspersonalen taga plats i den å biljetten angivna vagnsklassen, så snart utrymmet i sistnämnda vagnsklass så medgiver.

Till mom. 2. 2. Utbyte av biljett mot biljett till högre klass sker genom utlämnande av prisskillnadsbiljett eller som sådan gällande kvitto.

3. Därest resande önskar utbyta biljett, som blivit klippt vid spärr å påstigningsstationen, mot biljett till lägre klass, är han skyldig att lämna biljettexpeditionen kvitto å avgiften för den återlämnade biljetten

§ 22.

Tågs avgång.

1. Det är resande förbjudet att, sedan tåg satt sig i rörelse, påstiga det samma.

2. Resande, som försummar tågs avgångstid eller å tågets utgångs- eller uppehållsstation tager plats i orätt tåg eller å sin bestämmelsestation icke avstiger tåget, äger icke rätt till ersättning för den skada, han till följd därav kan lida.

Tilläggsbestämmelser:

Till mom. 1. 1. Då tåg gör uppehåll för måltids intagande, utropar konduktören längs tåget uppehållets längd.

2. Då tåg är färdigt till avgång, gives, om så erfordras, med utropet »tag plats» tillkänna för de resande, att tåget omedelbart kommer att sätta sig i rörelse.

Till mom. 2. 3. Angående skyldighet för resande, som tagit plats å orätt tåg eller som försummat att å sin bestämmelsestation avstiga tåget, att lösa biljett för den av miss-tag befarna sträckan, se § 23 mom. 3, tredje stycket.

4. Resande, som försummat tågs avgångstid eller som å tågets utgångs- eller uppehållsstation tagit plats å orätt tåg, äger att efter anmälan hos vederbörande stationsföreståndare återfå avgiften för löst biljett i den mån densamma icke kommit till användning för resa.

§ 23.

Kontrollering av biljetter.

1. Resande är skyldig uppvisa sin biljett, så ofta sådant påfordras av stations- eller tågpersonalen. Kort före eller vid framkomsten till bestämmelsestationen skall till fullo utnyttjad biljett på anfordran avlämnas till tåg- eller stationspersonalen.

2. Huruvida skadad biljett skall anses giltig, avgöres å tåg av tågbefälhavaren och å station av stationsföreståndaren. Biljett, som genom radering eller på annat sätt obehörigen ändrats, är ogiltig.

3. Resande, som färdats å bantåg utan att kunna förete vederbörlig biljett, är, med här nedan angivna undantag, skyldig att erlägga dubbel avgift för den av honom utan sådan biljett befarna vägsträckan eller, om denna icke kan tillförlitligt bestämmas, för avståndet från utgångsstationen till den station, där tåget efter förhållandets upptäckande först gör uppehåll för resandes avstigande, dock minst en krona.

Denna bestämmelse äger icke tillämpning, då den resande, så snart ske kan, anmäler för tågpersonalen, att han icke hunnit lösa biljett. I sådant fall skall den resande vid närmaste lämpliga uppehållsstation dels lösa vanlig biljett för såväl den utan biljett tillryggalagda som den återstående delen av färden, dels ock erlägga en tilläggsavgift av femtio öre. I de fall, då biljett försäljes å tåget, må likväl nämnda tilläggsavgift icke utkrävas.

Nämnda bestämmelse äger icke heller tillämpning i fråga om resande, som innehar biljett, gällande för annan järnvägssträcka med samma utgångspunkt som den befarna, om det kan antagas, att han påstigit tåget av misstag, ej heller i fråga om resande, som försummat att avstiga tåget å sin bestämmelsestation. I sådana fall skall den resande lösa vanlig biljett för den av misstag befarna sträckan.

4. Har resande utan anvisning av tågpersonalen tagit plats i högre vagnklass än den, vartill hans biljett berättigar honom, skall han, för hela den sträcka, över vilken han färdats i den högre klassens vagn, eller om riktigheten av hans uppgift därutinnan ej kan utrönas, för hela den väglängd, tåget tillryggalagt från påstigningsstationen, erlägga dubbla prisskillnaden mellan den klass, vari han färdats, och den klass, vartill hans biljett berättigar honom.

5. Vägrar resande att genast erlägga i mom. 3 eller 4 stadgad avgift kan han avvisas från tåget.

Om återbekommande i sådant fall av inskrivet resgods gäller vad i § 32 mom. 5 sägs.

§ 24.

Förhållningsregler under tågs gång.

1. Det är resande förbjudet att, så länge tåg är i rörelse, avstiga det samma eller öppna vagnarnas sidodörrar.

2. Det är förbjudet att från tåg utkasta brinnande cigarrer och tändstickor samt buteljer eller andra föremål, varigenom skada kan åstadkommas å människor, djur eller egendom.

3. I järnvägsvagn anbragt nödbroms får begagnas endast då verklig fara är för handen.

Jfr § 9.

§ 25.

Biljetts giltighetstid. Avbrott i resa.

Angående biljetts giltighetstid samt angående rätt att avbryta resa och villkoren därför gäller vad i taxan föreskrives.

§ 26.

Försening eller inställande av tåg. Ersättning för dödsfall eller kroppsskada.

1. a) Om tåg helt och hållet inställes eller icke kan framgå till den resandes avstigningsstation eller anslutning till annat tåg förfelas till följd av tågförsening, äger resande återfå, om resan icke påbörjats, erlagd befordringsavgift, inbegripet resgodsfrakt, och, om resan påbörjats, skillnaden mellan den erlagda befordringsavgiften och avgiften för den av honom befarna sträckan.

b) Vill i det under a) omförmälda fall resande, som påbörjat resa, återvända till resans utgångspunkt med nästa tåg, äger han rätt dels att återfå hela den av honom erlagda befordringsavgiften, dels att avgiftsfritt återresa i samma vagnsklass som den, vilken han använt under bortresan, eller, om denna vagnsklass icke medföres i tåget, i närmast lägre klass, dels ock att få sitt resgods avgiftsfritt återbefordrat till påstigningsstationen.

För att komma i åtnjutande av rätten till återbetalning och fri återresa är den resande skyldig att snarast möjligt, efter det han erhållit kännedom om hindret för resans fortsättande, hos stationsföreståndaren göra sitt ifrågavarande anspråk gällande. Det belopp, som han äger återbekomma, utlämnas till honom mot kvitto. För återresan äger han utfå biljett mot avlämnande av kvitto, utvisande anledningen till att resan sker avgiftsfritt.

c) Därest i det under a) omförmälda fall resande, som påbörjat resa, önskar fortsätta densamma, är han berättigad att, utan erläggande av tilläggsavgift, jämte sitt resgods medfölja det personförande tåg, som å samma eller annan järnvägen tillhörig järnvägslinje tidigast framkommer till bestämelsestationen.

2. Därest trafiken å en del av järnvägslinjen måste inställas på grund av naturhinder eller annan tvingande omständighet, är järnvägen skyldig att, där så utan större svårighet och oskäligen kostnad kan ske, utan särskild ersättning sörja för de resandes vidarebefordring till den punkt å järnvägslinjen, varifrån resan kan fortsättas.

3. Utöver vad av stadgandena i mom. 1 och 2 föranledes, medför försenad avgång eller ankomst eller inställande av tåg icke rätt till ersättning för skada, som därigenom må uppkomma för resande.

4. Angående det fall, att resande i följd av järnvägs drift ljutit döden eller lidit kroppsskada, gäller vad därom är särskilt stadgat.

Tilläggsbestämmelser:

1. Bestämmelserna i § 26 mom. 1 äga tillämpning endast å sådana tåg, som finnas upptagna å järnvägens anslagstidtabeller (se tilläggsbestämmelsen till § 14). De innebära icke, att järnvägen har skyldighet att vidarebefordra den resande med annat transportmedel. Angående innebörden av »anslutning» se tilläggsbest. till § 32. *Till mom. 1.*

2. Därest resande önskar återvända till resans utgångspunkt, skall den för bortresan erlagda befordringsavgiften återbetalas å den station, där bortresan anträddes. Den resande äger i sådant fall att å den station, där avbrottet skedde, erhålla — förutom biljett för återresan, varå kvitto skall lämnas — ett intyg, angivande dels att han har rätt att å förstnämnda station omedelbart efter vederbörande tågs ankomst återfå ifrågavarande avgift, dels anledningen härtill. *Till mom. 1 b).*

3. De författningar, som avses i mom. 4, äro: *Till mom. 4.*
lag den 12 mars 1886 angående ansvarighet för skada i följd av järnvägs drift;
lag den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar;

lag den 17 juni 1916 angående tillämpning med avseende å elektrisk järnväg av bestämmelserna i lagen den 12 mars 1886 angående ansvarighet för skada i följd av järnvägs drift.

§ 27.

Övriga bestämmelser.

I fråga om anspråk på återbetalning av i avdelning I omförmälda avgifter gäller vad i § 69 samt §§ 91—93 stadgas angående anspråk på återbetalning av frakt. *Jfr dock tilläggsbestämmelse 2 till § 26.*

Om befordring av handresgods och inskrivet resgods, inbegripet hundar och andra djur, som medföras av resande.

A. Handresgods.

§ 28.

1. Smärre, lätt hanterliga föremål (handresgods) må i personvagn avgiftsfritt medtagas, för så vitt medresande därigenom icke besväras samt föremålen kunna under färden förvaras över eller under den resandes egen plats, å i vagnens korridor anbragta hyllor eller i de särskilda resgodsrum, som finnas anordnade i vissa personvagnar.

I vad mån hundar och andra djur få medföras i personvagn, framgår av § 36.

2. Föremål, som lätt kunna antändas eller bringas att explodera eller som eljest kunna förorsaka skada eller obehag, såsom eldfarliga oljor, krut, ammunition, frätande syror, illaluktande ämnen och dylikt, ävensom laddade skjutvapen få icke medföras i personvagn. Å skjutvapen med löstagbart slutstycke skall detta borttagas, om sådant påfordras. *Jfr bih. I och II.*

Järnvägspersonalen är för utövande av tillsyn över efterlevnaden av dessa bestämmelser berättigad dels att fordra, att den resande visar av honom för befordring i personvagn medfört skjutvapen vara oladdat, dels ock att själv i den resandes närvaro undersöka vapen ävensom annat handresgods, som på förekommen anledning kan antagas innehålla föremål av i detta moment angiven art.

3. Därest i personvagn anträffas föremål, som enligt förestående bestämmelser icke få intagas därstädes, skola desamma avlägsnas därifrån.

Överträdelse av i mom. 2 stadgat förbud medför, förutom ansvar enligt allmän lag eller förordning, skyldighet att ersätta därav möjligen uppkommande skada.

4. Har handresgods gått förlorat, minskats eller skadats, vare järnvägen därför ansvarig endast i det fall, att det visas, att förlusten, minskningen eller skadan orsakats genom järnvägens vållande.

För föremål av guld, silver eller platina, för penningar, värdepapper, dokument, ädelstenar, äkta pärlor, konstföremål eller andra dyrbarheter ansvarar järnvägen, änskönt förlust, minskning eller skada må hava orsakats med uppsåt eller av grov vårdslöshet å järnvägspersonalens sida, icke på

grund av befordringsavtalet till högre sammanlagt belopp än femhundra kronor. *Jfr §§ 39, 80—82, 84, 85, 87, 88, 91 och 92.*

5. Har någon, i avsikt att undandraga järnväg stadgad befordringsavgift, å persontåg inlagt gods för att med detsamma befordras till station, dit han icke själv medföljer, vare han skyldig erlægga, förutom frakt såsom för resgodsövertikt, tilläggsfrakt med fem kronor för varje kilogram av godsets vikt, dock minst tjugofem kronor.

Tilläggsbestämmelser:

1. Föremål, vars längd överstiger 1,5 meter, får icke medföras såsom handres- *Till mom. 1.* gods, såvida icke järnvägsförvaltningen för särskilt fall medgivit undantag. Handresgods får icke placeras å golvet i vagnarnas korridorer, gångar eller vestibuler.

2. a) Med explosiva varor och eldfarliga oljor, som anträffas i personvagn, för- *Till mom. 3.* fares så som gällande författningar föreskriva. *Jfr bih. I och II.*

b) Andra föremål av i § 28 mom. 3 angivna slag skola omhändertagas av konduktörspersonalen under iakttagande av följande:

Föremål, som enligt § 30 få medföras såsom inskrivet resgods, ävensom hundar och dylika djur skola av konduktörspersonalen förvaras för att på anfordran av den resande återställas till honom å hans avstigningsstation. Övriga föremål skola å närmaste station, där tåget gör uppehåll, avföras från tåget samt överlämnas till stationsföreståndaren därstädes för att behandlas såsom tillvaratagna effekter.

För föremål, som sålunda omhändertagas av personalen, skall för den sträcka, varöver desamma befordras, fraktavgift erläggas under samma förutsättningar och enligt samma bestämmelser som de för hundar och dylika djur resp. för inskrivet resgods gällande.

B. Inskrivet resgods.

§ 29.

Rätt till resgodsbefordring.

Enligt här nedan givna bestämmelser äger resande att få resgods inskrivet till befordring över hela den sträcka, för vilken hans biljett gäller, eller över viss del därav.

Vid inskrivning av resgods skall resgodsbevis utfärdas.

Tilläggsbestämmelser:

1. Samtidig inskrivning av resgods på en och samma biljett till två eller flera stationer å biljettens giltighetssträcka må äga rum. Resgods må även inskrivas från en mellanstation, även om resgods inskrivits från resans utgångsstation eller från annan station å sträckan.

2. Resande, som enligt tilläggsbestämmelse till § 16 medgives påstiga tåg från station, där tåget har uppehåll endast för resandes avstigande, äger icke rätt att från berörda station få inskrivet resgods befordrat med tåget ifråga.

Resande, som avstiger tåg å station, där tåget gör ett för avlämnande av resande icke avsett uppehåll, äger icke rätt att å berörda station få inskrivet resgods avlämnat från tåget ifråga.

§ 30.

Gods, som må befordras såsom resgods.

1. Såsom resgods befordras föremål av alla slag med de undantag och under de villkor, som angivas här nedan.

2. Uteslutna från befordring såsom resgods äro:

a) föremål, som icke mottagas till befordring såsom gods efter vad i 3 kap. avdelning III sägs; *Jfr § 57.*

b) lik;

c) levande djur, dock att beträffande hundar och andra djur, som medföras av resande, gäller vad i § 36 här nedan sägs.

3. Frätande syror, illaluktande ämnen, förtätade och flytande gaser, ämnen, som vid beröring med vatten utveckla brännbara eller giftiga gaser, samt självantändliga ämnen få icke befordras som resgods, för så vitt icke järnvägsförvaltningen meddelar särskilt tillstånd till befordringen. *Jfr dock Bil. A tilläggsbestämmelse 3.*

4. I fråga om explosiva varors och eldfarliga oljors befordring såsom resgods gäller vad i särskilda författningar därom finnes föreskrivet. *Jfr bil. I och II.*

5. I fråga om järnvägspersonalens rätt att utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i mom. 2, 3 och 4 ävensom i fråga om påföljderna av överträdelse av samma bestämmelser äga föreskrifterna i § 28 mom. 2 och 3 motsvarande tillämpning.

6. Resgodskolli må icke hava större omfång än att detsamma enligt inskrivningsstationens beprövande lämpar sig för befordring i resgodsvagn.

7. Järnvägen kan vägra att till befordring mottaga resgodskolli, vägande mer än etthundra kilogram.

8. Resgods, som kräver emballage för att utan fara för skada kunna befordras i samt lastas i och ur resgodsvagn, skall vara på erforderligt sätt emballerat. Koffertar, kappsäckar och dylikt skola vara låsta eller på annat sätt säkert tillslutna.

Inlämnas dylikt resgods oemballerat eller med bristfälligt emballage, kan järnvägen vägra att mottaga resgodset.

9. Är resgodskolli vid inlämnandet icke befriat från förut påsatta järnvägs- eller andra befordringsmärken och inträffar i följd därav felsändning, är järnvägen fri från ansvar för skada, som därigenom må uppkomma.

Tilläggsbestämmelser:

1. Resgods bör vara försett med tydlig adress, angivande den station, dit resgodset skall försändas, jämte ägarens namn och hemvist.

2. Film får befordras som resgods, under villkor att densamma är förpackad enligt föreskrifterna i bih. VII, 24 §, samt att godset är försett med påskrift »Film» och »Eldfarligt» eller färgad etikett, upptagande dessa ord. *Till mom. 3 och 4.*

3. Teaterkulisser befordras såsom resgods, under villkor att de, om de äro uppsatta på ramar, icke överstiga 2,5 meter i längd och 2 meter i bredd eller, om de äro hoprullade, hava en längd om högst 5 meter och en tjocklek av högst 20 centimeter. *Till mom. 6.*

4. Har resgods inskrivits på nytt utan att det lämnat järnvägens vård, är järnvägen ansvarig för felsändning, förorsakad av sådana märken, som åsatts godset under den tid detsamma sålunda omhänderhafs av järnvägen. *Till mom. 9.*

§ 31.

Inlämning och befordring av resgods.

1. Vid inlämning av resgods skall vederbörlig biljett företes.

2. Resgods kan inlämnas från den tidpunkt, då biljettförsäljningen börjar.

Järnvägen äger förbjuda eller inskränka befordring av resgods med vissa tåg, som icke lämpa sig för befordring av resgods. I den mån inskränkning i befordringsskyldigheten icke på grund härav föreligger, är järnvägen skyldig att till befordring med visst tåg mottaga resgods, om biljettförsäljningen börjar först 15 minuter före tågets i tidtabellen angivna avgångstid, intill 5 minuter och, om biljettförsäljningen börjar tidigare, intill 10 minuter före tågets avgångstid. Vid större stationer, där forslandet av resgods till tågen på grund av lokala förhållanden kräver mera avsevärd tid, ävensom vid andra stationer för tillfällen, då stor persontrafik förväntas, äger järnvägsförvaltningen föreskriva, att resgods, för att kunna få befordras med visst tåg, skall vara inlämnat viss längre tid före tågets avgång.

3. Fraktavgift för resgods skall erläggas vid godsets avlämnande till befordring.

Tilläggsbestämmelse:

I tåg, som utgöres av rälsbuss, ävensom i vissa tåg, som utgöras av motorvagn, medtages inskrivet resgods endast i mån av utrymme. Tåg, beträffande vilka en resande ej kan med säkerhet påräkna att få dylikt resgods befordrat, äro särskilt utmärkta i anslagstidtabeller och »Sveriges kommunikationer». Resande, som avser att färdas med sådant tåg, måste, om han önskar förfoga över sitt resgods redan vid ankomsten till bestämmelsestationen, inlämna detsamma till inskrivning åtminstone en dag i förväg. *Till mom. 2.*

§ 32.

Utlämning av resgods.

1. Resgods utlämnas mot återställande av resgodsbevis. Järnvägen är icke skyldig pröva bevisinnehavarens behörighet.

2. Innehavare av resgodsbevis är, i den utsträckning bestämmelserna i § 31 mom. 2 medgiva, berättigad att erhålla resgodset utlämnat till sig, så

snart det tåg, till befordring med vilket godset enligt resgodsbeviset mottagits, eller därtill anslutande tåg ankommit till godsets bestämmelsestation och det tåget åtföljande resgodset hunnit undergå den för dess utlämning erforderliga behandlingen.

3. Kan resgodsbevis ej företes, utlämnas godset endast i det fall, att den, som gör anspråk därpå, visar sannolika skäl för sin behörighet att utfå godset samt avger skriftligt erkännande om mottagandet. Järnvägen kan därjämte fordra ställande av säkerhet efter vederbörande tjänstemans uppskattning för godsets värde.

4. Resgods skall avhämtas inom tolv dagtimmar från dess ankomst till bestämmelsestationen. Med dagtimmar förstås tiden från kl. 7 f. m. till kl. 7 e. m.

Varder förenämnda avhämtningsfrist överskriden och beror ej sådant av järnvägen, skola magasinsspenningar erläggas enligt taxan, och beräknas tiden härför enligt bestämmelserna i § 63 mom. 10.

5. Resgods utlämnas endast vid den station, som angivits såsom dess bestämmelsestation. Därest tid och övriga omständigheter så medgiva, äger emellertid den resande, på därom särskilt framställd begäran och mot återställande av resgodbeviset, få resgods utlämnat till sig vid station eller hållplats före bestämmelsestationen.

Järnvägen är i sådant fall icke skyldig att återbetala någon del av resgodsfrakten.

6. Angående järnvägens panträtt i inskrivet resgods gäller vad i § 77 sägs.

Tilläggsbestämmelse:

Till mom. 2. Anslutning mellan två tåg, som expedieras vid en och samma station, anses föreligga, så snart mellan tågens tidtabellsenliga ankomst- och avgångstider förefinnes ett tidsmellanrum, som med hänsyn till lokala förhållanden är tillräckligt långt för att anslutning skall anses föreligga.

§ 33.

Förlorat resgods.

1. Kan resgods icke tillrättaskaffas och på godsets bestämmelsestation tillhandahållas innehavaren av resgodsbeviset inom tre dagar efter den dag, då resgodset där efterfrågades, denna dag oräknad, äger denne anse godset såsom förlorat, utan att behöva därom förebbringa bevis.

2. För förlorat resgods är järnvägen ersättningsskyldig, endast för så vitt framställning om dess utlämnande sker å godsets bestämmelsestation inom tio dagar efter ankomsten av det tåg, varmed godset skolat framkomma till bestämmelsestationen, ankomstdagen oräknad.

3. Därest godset tillrättakommer efter utgången av den i mom. 1 nämnda tid, skall den resande underrättas därom, såvida han för detta ändamål uppgivit sin adress eller eljest är känd.

Dylik underrättelse skall anses hava kommit den resande tillhanda å tredje dagen, efter det densamma avsänts med posten.

4. Har den resande inom trettio dagar, efter det han, enligt vad i mom. 3 sägs, skall anses hava erhållit underrättelse, som där avses, tillställt godsets bestämelsestation underrättelse om sin önskan att återbekomma godset, äger han, mot återbetalning av erhållen ersättning, med avdrag av ersättning för försenat utlämnande enligt bestämmelserna i § 35, få godset kostnadsfritt till sig utlämnat å vilken som helst av honom uppgiven station vid inländsk järnväg, som står i oavbruten järnvägsförbindelse med den station, där godset tillvaratogs. *Jfr tilläggsbestämmelse 2 till § 3.*

Tilläggsbestämmelser:

1. Saknas resgods, då resgodsbeviset företes, är innehavaren av resgodsbeviset *Till mom. 2.* skyldig att avlämna beskrivning över godsets utseende samt, om möjligt, angiva dess värde ävensom uppgiva ägarens namn och adress.
2. Angående tiden för framställande av anspråk på ersättning, se § 91 mom. 1.

§ 34.

Järnvägs ansvarighet för förlust eller minskning av eller skada å resgods.

I fråga om järnvägens ansvar i anledning av förlust eller minskning av eller skada å inskrivet resgods gälla i tillämpliga delar de i 3 kap. avdelning III beträffande ansvarighet för gods meddelade föreskrifter. Beträffande föremål av guld, silver eller platina eller beträffande penningar, värdepapper, dokument, ädelstenar, äkta pärlor, konstföremål och andra dyrbarheter är järnvägen förty, änskönt förlust, minskning eller skada må hava orsakats med uppsåt eller av grov vårdslöshet å järnvägspersonalens sida, icke på grund av fraktavtalet ansvarig till högre sammanlagt belopp än femhundra kronor. *Jfr §§ 62, 80—82, 84, 85, 87—92.*

§ 35.

Järnvägs ansvarighet för försening av resgods.

Kan resande först efter den i § 32 mom. 2 angivna tid få sitt resgods till sig utlämnat, är järnvägen, därest den resande genom förseningen lidit skada, skyldig att, med undantag som i § 30 mom. 9 sägs, utgiva ersättning med belopp, vartill skadan kan uppskattas, dock att ersättningen icke må för dag räknat överstiga 20 öre för kilogram av resgodsets verkliga vikt, ej heller utgå för längre tid än tre dagar från och med den, då godset efterfrågades å bestämelsestationen. *Jfr §§ 39, 86 mom. 1, 87—92.*

C. Hundar och andra djur, som medföras av resande.

§ 36.

1. Smärre djur, inbegripet hundar, må avgiftsfritt medtagas i annan personvagn än sovvagn, om samtliga medresande i samma avdelning av vagnen därtill samtycka samt djuren förvaras i emballage, som icke är av större omfång än för handresgods är medgivet, och på sätt för dylikt gods är föreskrivet. *Jfr § 28 mom. 1.*

2. Hund, som icke förvaras i emballage, må mot erläggande å avsändningsstationen av frakt enligt taxan, medtagas i sådan avdelning av personvagn, som upplåtits för resande, vilka medföra hundar, ävensom i sådan avdelning av vagn, för vars samtliga platser den resande erlagt avgift, dock icke i sovvagn.

3. I avseende å transport av hundar, vilka som inskrivet resgods medföras av resande, utan att vara förvarade i burar, korgar eller annat emballage, gälla följande bestämmelser:

a) Hund skall vara försedd med hållbart koppel. Är hund icke försedd med munkorg, är den resande, om järnvägen så fordrar, skyldig att å avsändnings- och bestämmelsestationerna samt möjligen förekommande omlastningsstationer själv sörja för hundens införande i och utförande ur dess förvaringsrum samt för dess uppbindande.

b) Järnvägen är icke skyldig förvara hund under längre tid än tre timmar efter tågets ankomst till hundens bestämmelsestation.

Behåller järnvägen efter nämnda tids förlopp hunden i sitt förvar, skola magasinspenningar enligt taxan erläggas för tiden efter det tre timmar förflutit från tågets ankomst.

c) För befordringen skall frakt enligt taxan erläggas å avsändningsstationen.

4. Angående järnvägens ansvar för förlust av eller skada å djur, som av resande medföras i personvagn, gäller vad i § 28 i sådant avseende föreskrives beträffande handresgods.

För förlust av eller skada å hundar, vilka som inskrivet resgods medföras av resande, utan att vara förvarade i emballage, ansvarar järnvägen endast i det fall, att det må antagas, att förlusten eller skadan orsakats genom järnvägens vållande.

För försening av djur, varom ovan sägs, är järnvägen icke ansvarig.

5. För befordring såsom inskrivet resgods av i emballage förvarade hundar, kattor, smärre apor och dylika djur gälla i tillämpliga delar de i §§ 29—35 givna föreskrifter.

För dylika djur erlägges frakt enligt taxan å avsändningsstationen.

Tilläggsbestämmelser:

Till mom. 1. 1. I mom. 1 omnämnda smärre djur, inbegripet hundar, vilka på vissa villkor må avgiftsfritt medtagas i personvagn, skola förvaras i burar, korgar, lådor eller

annat hållbart emballage. Emballaget skall vara på sådant sätt tillslutet, att djuret under färden icke själv kan taga sig ut ur detsamma.

2. Särskilda 3 klass avdelningar för resande, som medföra hundar, vilka icke förvaras i emballage, äro anordnade i samtliga Statens järnvägars tåg (dock icke i tåg, bestående av ensam motorvagn eller av rälsbuss). I lokaltåg å vissa av järnvägsförvaltningen bestämda sträckor må dock sådana resande taga plats även i annan 3 klass avdelning. *Till mom. 2.*

I 1 och 2 klass avdelning äger resande icke medföra hund, som icke förvaras i emballage.

3. I sådana tåg, där någon särskild vagnavdelning ej lämpligen kan upplåtas åt resande, som medför hund, vilken icke förvaras i emballage, t. ex. i ensam motorvagn eller i rälsbuss, må resande i mån av utrymme medföra dylik hund, under villkor att hunden hålles kopplad och placeras efter anvisning av konduktören eller föraren.

4. Fjäderfä (t. ex. ankor, gäss och höns) få icke mottagas till befordring såsom inskrivet resgods. *Till mom. 5.*

D. Gemensamma bestämmelser angående handresgods och inskrivet resgods, inbegripet hundar och andra djur, som medföras av resande.

§ 37.

Tullbehandling av resgods m. m.

Resande har att själv iakttaga gällande föreskrifter rörande tullundersökning och övrig författningsenlig behandling av resgods och i § 36 omnämnda djur. Järnvägen är icke ansvarig för följderna av uraktlåtenhet därutinnan.

§ 38.

Kvarglömt och icke utlöst resgods m. m.

1. I järnvägens transportmedel eller inom järnvägens område kvarglömda eller borttappade föremål, som tillvaratagits av järnvägens personal eller till densamma överlämnats av i järnvägens tjänst icke anställd person, ävensom, uttaget inskrivet resgods skola av järnvägen tagas i förvar.

2. Om i järnvägens tjänst icke anställd person i järnvägens transportmedel eller inom järnvägens område tillvaratager föremål, är han pliktig att utan anspråk på hittelön omedelbart överlämna detsamma till järnvägens personal.

3. Tillslutna effekter, som av järnvägen tagits i förvar, må vid behov öppnas av järnvägens personal i vittnens närvaro.

4. Gods, som är utsatt för hastig förstöring, må av järnvägen på förmånligaste sätt genast försäljas. Beträffande annat gods skall järnvägen, om upplysning om ägaren kan vinnas, så snart ske kan inhämta hans föreskrift, huru med godset skall förfaras, vad angår uttaget inskrivet resgods dock

först sedan åtta dagar förflutit efter godsets ankomst till bestämmelsestationen. Därest ägaren så bestämmer, skall godset sändas till av honom uppgiven adress mot gottgörelse för de på godset belöpande magasinpenningarna och andra omkostnader. Kan upplysning om ägaren icke vinnas eller lämnar denne icke föreskrift, varom ovan sägs, äger järnvägen låta försälja godset, dock icke förrän tre månader förflutit, i fråga om kvarglömt eller borttappat föremål från det godset tillvaratogs och i fråga om outtaget inskrivet resgods från det godset ankom till bestämmelsestationen.

Järnvägsförvaltningen äger utfärda närmare föreskrifter om behandling och försäljning av dylikt gods.

5. I fråga om sådana i § 36 mom. 1 och 2 omförmälda djur, som kvarglömts men av järnvägspersonalen tillvaratagits, ävensom i fråga om djur, som avses i § 36 mom. 3 och 5 och icke avhämtats, gälla enahanda bestämmelser som beträffande levande djur, varom i 3 kap. avd. II här nedan sägs. *Jfr § 50 och § 54 mom. 4.*

Tilläggsbestämmelser:

- Till mom. 1.* 1. Effekt, som förlorats å tåg eller inom järnvägs område, bör efterfrågas å den järnvägsstation, där effekten förmodas hava blivit tillvaratagen. Sådan station är beträffande i tåg kvarglömt föremål tågets eller vagnens slutstation. Sker efterfrågan skriftligen eller per telegraf, skall svarsporto medsändas eller anvisas. För skriftlig förfrågan tillhandahålla stationerna kostnadsfritt särskild blankett, s. k. förlustanmälan. Förlustanmälan bör ingivas å den station, där effekten förmodas vara tillvaratagen. Kan sådan station icke uppgivas eller har vid muntlig förfrågan å station svar erhållits, att efterfrågad effekt icke där återfunnits, bör förlustanmälan ställas, vad Statens järnvägar angår, till »Kungl. Järnvägsstyrelsens Reklamationskontor, Stockholm», och vad enskild järnväg angår till järnvägens trafikexpedition, vilka tjänsteställen lämna skriftligt besked i frågan. Mer än *en* förlustanmälan bör icke ingivas, när järnvägsbefälet tillser, att anmälingen vid behov sändes till annan ifrågakommande järnväg för vidare undersökning. Tillrättaskaffad effekt avsändes till begärd plats med påvilande avgifter och kostnader upptagna såsom efterkrav eller postförskott.
2. Avgifter för förvaring av tillvaratagna effekter fastställas av vederbörande järnvägsförvaltning.

§ 39.

Övriga bestämmelser.

I övrigt gälla beträffande i denna avdelning nämnda föremål i tillämpliga delar de i 3 kap. avdelning III meddelade föreskrifter.

§ 40.

Förvaring av handresgods m. m.

1. För resgods och av resande medförda djur, som mot av järnvägen fastställd avgift mottagits till förvaring å resgodsinlämningsställe, är järn-

vägen ansvarig efter ty i 12 kap. handelsbalken stadgas beträffande uti förvar satt gods.

2. Järnvägsförvaltning äger, med iakttagande av vad i mom. 1 sägs, utfärda närmare föreskrifter om behandling och försäljning av sådant gods.

Tilläggsbestämmelser:

1. Resgods mottages till förvaring å Statens järnvägars samtliga stationer samt *Till mom. 1.* å vissa hållplatser.

2. Till förvaring inlämnad effekt, som icke avhämtats inom tio dagar efter *Till mom. 2.* dess inlämnande, behandlas på sätt i § 38 mom. 1 för kvarglömt resgods är föreskrivet.